

Kazimierz Wenta

Od Redakcji

Edukacja Humanistyczna nr 2 (33), 5-6

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Od Redakcji

Publicystyka naukowa i naukowo-dydaktyczna koncentrująca się na edukacji i humanistyce budzi zainteresowanie przede wszystkim w środowisku nauczycieli akademickich, studentów aspirujących do wyższych intelektualnych potrzeb rozwojowych oraz wśród hobbistów przedmiotowej wiedzy. Obowiązująca w naszym kraju klasyfikacja dziedzin i dyscyplin naukowych usytuowała pedagogikę w obrębie nauk społecznych, a szeroko rozumiana humanistyka stanowi odrębną dziedzinę, czyli formalnie może mieć tylko kontekstowe powinowactwo z nauką o edukacji.

Wydaje się, że ważna jest dyskusja nad tym, czy edukacja mieści się głównie w kanonie nauk społecznych, czy też nadal, tak jak dawniej, w obszarze nauk humanistycznych. Prawdopodobnie wynika to stąd, że większość filozofów, filologów, historyków, kulturoznawców, pedagogów, politologów, psychologów, socjologów i przedstawicieli innych dyscyplin naukowych uważa się za humanistów, a zarazem orędowników wiedzy globalnie ujmowanej jako nauki o wychowaniu. Między ideą a praktyką społeczną występują rozliczne sprzeczności, związane między innymi z tezą dotyczącą interdyscyplinarności, zwłaszcza gdy podejmujemy próby zbliżania się do prawdy, odwołując się do praw przyrody, odkrywając wciąż nowe stany rzeczy i zjawisk przy użyciu abstrakcji matematycznej, oraz językowych objaśnień, które stają się narzędziem komunikacji społecznej.

Wzbogacając i tworząc gmach nauki, techniki oraz sztuki, który na ogół ma służyć ludziom i dawać im poczucie dobrostanu, oczekuje się, że w świadomości twórców iatorów występuje daleko idący stan zatroskania o kondycję Matki Ziemi. Co jednak mogą zrobić luminarze, również „użytkownicy” nauk humanistycznych i społecznych, gdy w nauce czy polityce pojawiają się rozwiązania nietrafne, szkodliwe lub wręcz odrażające, jeśli chodzi o wojny, barbarzyństwo oraz dewastację zasobów przyrodniczych? Odpowiedź na niniejsze pytanie nie jest jednoznaczna, ponieważ w teorii chaosu lista znanych czynników i uwarunkowań dotyczących rozwiązań jest zawsze znacznie krótsza aniżeli czynników nieznanych. Dlatego zachodzi potrzeba rozwiązań alternatywnych, dążących do równowagi pomiędzy hipotetycznym oczekiwaniami a praktycznymi możliwościami.

Żyjemy w społeczeństwie sieci; w dziełach naukowych i publicystyce naukowej oraz naukowo-dydaktycznej z jednej strony widać dążenie do zachowania tradycji społeczno-kulturowej i edukacyjnej, z drugiej zaś strony mamy do czynienia z postindustrializmem, globalizacją i duchem informacjonalizmu. „Edukacja Humanistyczna” jako periodyk myśli społeczno-pedagogicznej oscyluje wokół obu dziedzin nauki, czyli humanistyki i nauk społecznych, w swej istocie stanowi zbiór autorskich artykułów oraz doniesień z życia uczelni. Wpisuje się w kanon silosu publicystyki naukowej i naukowo-dydaktycznej, częściowo też rezyduje w tak zwanej chmurze internetowego przekazu z ograniczoną możliwością rekonstrukcji udostępnionych tekstów, co najwyżej możliwością kopiowania na użytek czytelników przestrzegających zasady prawa autorskiego.

Przedłożony do czytelniczego upowszechnienia zbiór proponowanych dóbr intelektualnych, w postaci recenzowanych i przyjętych do publikacji przez redakcję artykułów, jest merytorycznie i metodologicznie zróżnicowany. Publikacja Andrzeja Szpocińskiego zawiera w sobie oryginalny przekaz dotyczący odmienności podejść do tak zwanej historycznej niepamięci. Julia Kantor pisze o muzealnych aspektach odczytywania pamięci w Wojnie Ojczyźnianej, a Antonina Kowalewa dzieli się przemyśleniami nad profesjonalną kulturą pedagogiczną. Natomiast Anna Józefowicz omawia kluczową problematykę i wartości kryjące się w najnowszej polskiej prozie dla dzieci.

W doniesieniach z badań znajdują się artykuły o zbiorowej pamięci (Maciej Kościuszko), dotyczącej Ukrainy literaturze wojennej wraz z próbą wyprawy w głąb środkowo-europejskiej niepamięci (Marta Cobel-Tokarska), znaczeniu systemowej informacji (Sebastian Kaniewski), skomplikowanych podróży z emigracji do polskiej armii (Magdalena Kowalska), marketingu w publicznych placówkach oświatowych (Przemysław Żebrok), poszukiwaniu problemów estetycznych przy pomocy zastosowanych diagnostycznych technik (Małgorzata Franc) oraz o sposobach postrzegania śpiewu przez gimnazjalistów (Hanna Jarmolińska). W dociekaniach nad walorami poznawczymi i aplikacyjnymi jawią się wielorakie możliwości interpretacyjne, niekiedy nawet dostrzega się sferę czytelnicznych polemik.

Wśród recenzowanych publikacji książkowych znajduje się interesująca praca zbiorowa pod redakcją naukową Eugenii Smyrnowej-Trybulskiej na temat dobrej praktyki w efektywnej edukacji przy zastosowaniu technologii informacyjnej (recenzent: Ewa Ryś), a także praca zbiorowa pod redakcją Henryka Chałupczaka, Radosława Zenderowskiego, Ewy Pogorzały i Tomasza Browarka, dotycząca polityki etnicznej (recenzent: Amadeusz Urbanik). W końcowej części „Edukacji Humanistycznej” nr 2 (33) 2015 zamieszczono informacje o wybranych przedsięwzięciach naukowo-dydaktycznych i społeczno-kulturowych z życia Wyższej Szkoły Humanistycznej TWP w Szczecinie.

Żywię nadzieję, że zarówno autorzy znajdujących się tutaj artykułów, jak też potencjalni czytelnicy i kandydaci na uczestników sjeisty publicystycznej w następnym numerze odkryją tu wartościowe merytoryczne wątki, godne własnej czytelnicznej refleksji. Chodzi przede wszystkim o dyskusję o charakterze interdyscyplinarnym między obu dziedzinami nauk, czyli humanistyką i naukami społecznymi, prowadzoną w konwencji teoretycznej i naukowo-badawczej.

Kazimierz Wenta